

Dansk landbrug:

Skal genrejse sig via fravalg af GMO

Udvalgsformand mener, at GMO er en fantastisk mulighed for både konventionelt og økologisk landbrug – vel at mærke ved at fravælge det

Af Gudrun Andreasen

- GMO er en fantastisk mulighed – hvis vi vel at mærke fravælger det.

Det er i korthed det budskab, som formanden for planteavlssudvalget i Økologisk Landsforening, Anders Lund, gerne vil sende til sine kolleger og til landbrugets ledelse, og han håber, hans kolleger vil indgå i en debat herom.

- Vi står over for muligheden for at vælge mellem to veje: at producere bulkvarer eller at fremstille høj-kvalitetsvarer. Hvis vi vælger at producere GMO-varer, så vælger man efter min mening bulk-vejen, siger Anders Lund, der er begejstret for den beslutning.

Folketinget i sidste uge vedtog, nemlig at revidere den danske GMO-lov. Samtidig blev regeringen pålagt at arbejde for et EU-forslag om, at de enkelte medlemslande skal have lov til at sige nej til dyrkning af GMO-afgrøder, siger Anders Lund.

- Hvis man vælger at sige ja til GMO-afgrøder, tror jeg på en langsom afvikling af dansk landbrug, for så vælger vi blandt andet at konkurrere med Kina og Brasilien om at producere billigt svinekød.

Omvendt tror jeg, at hvis vi fravælger GMO, har vi mulighed for at lave differentierede produkter, som vi kan sælge på verdensmarkedet til meget højere priser.

På den måde kan vi udvikle dansk landbrug, vi kan skabe indtjening og økonomisk vækst, og vi kan skabe arbejdspladser.

Er der ikke allerede en differentieret produktion med konventionelle og økologiske produkter?

- Jeg mener, at hele landbruget - både det konventionelle og det økologiske bliver opgraderet ved at fravælge GMO, siger Anders Lund.

Må erkende vilkårene i Danmark

Som baggrund for sit forslag nævner Anders Lund udviklingen i 1800-tallet.

- Da var landbruget også i en dyb krise. Vi eksporterede korn, men priserne faldt på grund af import fra andre verdensdele. Fra at have en placering som korneksportør skiftede vi pro-

Anders Lund, Brædstrup, håber, landbruget seriøst vil gå ind i en debat om fravalg af GMO som vejen til at øge indtjeningen og genskabe selvspekten i erhvervet.

duktion og blev via andelsbevægelsen verdensførende på smør og bacon, og det har vi levet af lige siden.

- Nu er vi i krise igen, og det, vi producerer, er standardprodukter, som andre lande kan lave lige så godt og billigere.

Samtidig har vi for høje omkostninger og besværlige rammevilkår.

- Det er fint, man gør noget ved vores høje omkostninger og rammevilkårene, men det kan bare ikke løfte os ud af den krise, vi er i.

Vi må se i øjnene, at vi lever i Danmark, hvor vi har højere lønninger, og vi vil have styr på tingene og har derfor rammevilkår,

som er skrapere end andre landes.

- Derfor skal vi satse på at producere varer af en højere kvalitet, der kan bibringe os højere priser. Det kunne vi i 1800-tallet, og det kan vi igen. Og jeg mener, at fravalg af GMO er en fantastisk mulighed.

Ved ikke, hvor vi ender med GMO

Er der andre end danskerne, der går så højt op i, om varerne er GMO-frie?

- Det, tror jeg, vil komme. Der vil blive et marked, og Danmark er så lille, og verdensmarkedet er så stort.

- Jeg har lært, at vi skal lave noget, som andre ikke

kan, og der er ikke mange ting, som andre ikke kan lave lige så godt og måske billigere end os. Selv kineserne kommer efter os kvalitetsmæssigt.

- Men et sted, hvor man ikke kan komme efter os i dansk landbruget, er, hvis vi fravælger GMO, og de andre vælger GMO. For har man først valgt GMO, kan man ikke vende tilbage, men man kan altid vælge til på et senere tidspunkt.

Kan man ikke rense jorden for GMO over nogle år?

- Det, tror jeg, er svært, for hvis man har haft afgrøder, der har spredt deres pollen, så er ukrudtsplanter

måske blevet krydset med afgrøder, så naturen generelt er blevet GMO-forurenet.

- Vi ved jo i dag ikke, hvor vi ender med GMO. Det er et eksperiment, som vi åbner for uden at kende konsekvenserne. Et af argumenterne mod GMO er jo også, at der ikke er forsket nok, hverken i de miljø- eller sundhedsmæssige konsekvenser.

- GMO-forsøg med at tage gener fra bakterier og overføre til afgrøder er jo spændende, så længe det foregår i lukkede beholdere. Går det galt, kan man bare lukke det hele ned igen. Det kan man jo ikke ude i naturen.

Har set vidundermidler blive forbudt

Anders Lunds skepsis ligger i den erfaring, han har fået gennem 30 år som landmand.

- Da jeg startede i 1980, sprøjtede jeg med midler, som jeg på landbrugsskolen fik at vide, var blevet forbudt. I stedet var der andre midler, som var gennemtestede og ufarlige, og vidundermidlet dengang var ukrudtsmidlet Atrazin. Fem år senere læste vi så om de store skader, brugen af atrazin havde forvoldt blandt andet ved Ejstrupholm.

Den historie har jeg set med andre midler. Nu er det så round-up, der er så fantastisk. Men jeg tror også, det middel går en grum fremtid i møde. På samme

måde siger videnskaben, at GMO-afgrøder er testet som ufarlige i naturen. Men sagen er jo, at forskerne på den ene eller anden måde er afhængige af virksomhederne. Der er jo ingen helt uvildig forskning på området.

Det ville give os vor stolthed tilbage

Blander vi alligevel ikke så mange importerede ting i vore varer, så det bliver svært at garantere et GMO-frit slutprodukt?

- Det betyder selvfølgelig, at man ikke skal importere GMO-soya til foderblandinger.

Kan man undgå det. Er landmanden ikke tvunget til at købe GMO-soya?

- Det er igen, fordi der kun tænkes i omkostninger, for det kan jo produceres i Europa. Vi skal ud af den onde cirkel og producere noget til en højere salgspris, så der også er råd til at producere og købe GMO-frie afgrøder.

- Jeg ser dette som en mulighed for at tjene flere penge. Men også en mulighed for at sætte vores egen dagsorden.

I de 30 år, jeg har været landmand, er vi blevet trukket rundt i manegen af politikere. Det ville være skønt, hvis vi en dag kunne sætte vores egen dagsorden.

Det ville give os vores stolthed tilbage. Vi er jo et knægtet erhverv.

Spearhead.eu

Din Specialist for frøgræs og stubmanagement

STARCUT Mulcher

Green-Tec A/S, Merkurvej 25, DK-6000 Kolding
www.spearhead.eu Tel: 7555 3644 Fax: 7555 4243

SUPER FORÆLDREKØB!

Skal du studere i København er lejligheden her:

**2-værelses andel på 54 m². Billig husleje og forbrug
Tip-top-stand. Altan mod dejligt, grønt gårdmiljø**

Indretning: Pæne trægulve. Nyere køkken og badeværelse. Nyt HpFi-relæ.

Beliggenhed: Rolig vej på Bispebjerg. Kort vej/ få minutter til de Københavnske Universiteter/Landbohøjskolen. Tæt på grønne områder og offentligt transport.

Pris inkl. forbedringer ca. kr. 550.000

Er du interesseret? Så kontakt mig på tlf. 28 56 94 08

Boligafgift pr. måned
INKL. VAND, VARME
og FULD TV-PAKKE
kr. 3.000

